

บทคัดย่อ

“ลือข้ามแดน” คืองานศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวของชาวลือที่กำลังดิ้นรนต่อสู้ชีวิต ในบริบทของพม่ายุคหลังสังคมนิยม และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในระดับภูมิภาค นับตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา ทั้งนี้โดยมองว่า ผลพวงทางสังคมด้านหนึ่งที่เกิดขึ้นตามมากับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมดังกล่าวคือการอุบัติขึ้นของปรากฏการณ์ “คนข้ามแดน” ที่ดำเนินไปในลักษณะที่สลับซับซ้อนและเข้มข้นอย่างไม่น่าจะปรากฏมาก่อน โดยนำเสนอผ่านกรณีศึกษาอันเป็นเรื่องราวของคนหนุ่มสาวชาวลือเมืองของ รัฐฉาน ประเทศพม่า งานศึกษานี้ได้ชี้ให้เห็นว่า การเดินทางข้ามพรมแดนรัฐชาติของคนหนุ่มสาวเหล่านี้ ไม่ว่าจะในฐานะเณรพระ แรงงานข้ามชาติ หรือผู้ลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย ที่เดินทางเข้าไปศึกษาหาความรู้ หรือหางานทำ ในสถานที่ต่างถิ่นต่างแดน นอกจากจะเข้าใจได้ว่าเป็น “พิธีกรรมเปลี่ยนผ่าน” ของปัจเจกชน ในปริภูมิระดับสังคม ปรากฏการณ์ “ลือข้ามแดน” ดังกล่าวยังสามารถตีความทำความเข้าใจได้ว่าเป็นเสมือนกระบวนการเคลื่อนคนที่กำลังโต้ตอบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจต่างๆ ในระดับภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่นำไปสู่การสถาปนา “ระบอบเศรษฐกิจใหม่” งานศึกษานี้ได้เสนอให้เห็นว่า ในกรณีของเด็กสาว การเดินทางข้ามชาติเพื่อเข้าสู่งานบริการ หรือ อุตสาหกรรมทางเพศนั้น จำต้องเข้าใจในฐานะที่เป็นการขาย ‘แรงงานอารมณ์’ ใน “ระบอบเศรษฐกิจใหม่” ซึ่งถูกสถาปนาขึ้นมาภายใต้บริบทของการพัฒนาระดับภูมิภาคดังกล่าว งานขายบริการของหญิงสาว ไม่ว่าจะเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์หรือไม่ คือ “เศรษฐกิจใหม่” ในพื้นที่แห่งการพัฒนา อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองระดับข้ามรัฐชาติ แม้ว่าข้อถกเถียงต่างๆ จะยังคงดำรงอยู่ ทว่าการพิจารณาผ่านเรื่องราวต่างๆ ของเด็กสาวในแง่มุม ดังกล่าว อย่างน้อยก็ช่วยให้เราเข้าใจในชีวิตของเด็กสาวลูกหลานชาวนาที่หันหน้าเข้าสู่อุตสาหกรรมค่าน้ำกาม ที่ยังมีความเป็นคนอยู่ เรื่องราวต่างๆ ที่ดูเหมือนจะธรรมดาสามัญของพวกเธอ ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสลับซับซ้อนของความสัมพันธ์ทางสังคม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในระดับข้ามชาติที่กำลังก่อตัวขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีปตอนบน